МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет філології

Кафедра англійської мови

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Перший проректор Котляр Ю.В.

""2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<u>ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)</u> <u>З РІК НАВЧАННЯ</u>

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 032 "ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ" ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету політичних наук

Начальник НМВ

Гриженко Г.Ю.

Гришкова Р. О.

Миронова I.C.

Шевченко Н.В.

Хмель А.О.

Шкірчак С. I.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дис	ципліни
Найменування дисципліни	Іноземна мова (англійська)	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	032 "Історія та археологія"	
Спеціалізація (якщо ϵ)		
Освітня програма	"Історія та археологія"	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	нормативна	
Курс навчання	III	
Навчальний рік	2021-2022, 2022-2023	
Номер(и) семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	5, 6	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів / 150 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
66 год практичні заняття, 84 год. самостійної роботи студентів	66 год (I сем — 30) (2год/тиж) (II сем — 36) (2 год/тиж) Самостійна робота: 84год. (I сем — 45 год) (II сем — 39 год)	
Відсоток аудиторного навантаження	50%	
Мова викладання	англійська	
Форма проміжного контролю (якщо ϵ)	Тести, контроль мовлення	
Форма підсумкового контролю	Залік (5 сем)	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета:

- розвивати здатність знаходити та використовувати відповідну інформацію з різноманітних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно з задачами, поставленними під час заняття;
- формувати у студентів комунікативні мовленнєві компетенції для забезпечення їхнього спілкування в академічному професійному середовищі;
- формувати у студентів загальні компетенції, сприяти розвитку здібностей та здатності до самостійного навчання;
- залучати студентів до академічних видів діяльності, які розвивають їхні пізнавальні здібності;
 - сприяти становленню критичного усвідомлення та вмінь спілкуватися;
- досягати розуміння важливих соціокультурних проблем, щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій.

Завдання:

- формування професійної компетентності студентів,
- розвиток комунікативних здібностей, мовленнєвої діяльності англійською мовою,
- підвищення загальної культури студента,
- розвиток його творчих можливостей через засоби англійської мови.
- вивчення комунікативної компетенції що базується на традиційному розумінні системи як сукупної множинності предметів, явищ, об'єктів, які пов'язані між собою певним чином і завдяки такому взаємозв'язку утворюють єдине ціле.

Передумови вивчення дисципліни:

Рівень студентів ВЗО 3 курсу має бути не нижчим рівня В1+. Програма стимулює самостійність студентів та усвідомлення ними стилів навчання, вона спрямована на розвиток здатністі знаходити та використовувати відповідну інформацію з різноманітних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно з задачами, поставленними під час занять.

Вона спрямована на розвиток загальних навичок критичного мислення, вирішення проблем, систематизації, презентації ідей і таке інше. Окрім виконання усних та письмових завдань, студенти виконують індивідуальні завдання (проекти, дослідження), які вимагають використання вузькоспеціалізованої лексики та поведінки. Вони залучаються до самостійного опрацювання автентичних джерел, пошуково-пізнавальної діяльності з використанням Інтернет-ресурсів та інших засобів масової інформації.

Очікувані результати навчання:

має знати:

- граматичні структури необхідні для розуміння і продукування і вираження відповідних функцій та понять;
- морфологічні та синтаксичні особливості англійської мови;
- як робити план, анотування;
- методи реферування;
- читати та розуміти автентичну літературу;
- правила англійського синтаксису, щоб працювати з іншомовними текстами загальної та професійної тематики.

має вміти:

- володіти, читати, говорити іноземною мовою на такому рівні, що дозволяє продуктивно працювати з англійською мовою;
- критично та самокритично мислити;
- володіти навичками ефективної комунікації;
- представляти складну інформацію усно та письмово;
- обгрунтовувати власну точну зору;
- розуміти автентичні тексти загальної тематики та пов'язані зі спеціальністю;
- чітко виступати з підготовленими й індивідуальними презентаціями академічного й професійного спілкування;
- реагувати на основні ідеї під час дискусій, бесід, що пов'язані з професією;
- писати тексти різного спрямування, пов'язані з професійною сферою;
- писати анотації та тексти, статті професійного спрямування;
- розуміти основні ідеї та відповідну інформацію в ході лекцій, бесід, обговорень;
- розуміти загальний зміст почутої інформацій та повідомлень;

Загальні компетентності (ЗК)

3К5 Здатність спілкуватися іноземною мовою

Програмні результати навчання

ПРН4 Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

3 Програма навчальної дисципліни

	Теми	Практичні (півгрупові)	Самостійна робота
_	4	10	1.5
1	Ancient Communities	10	15
2	From the history of Ancient Rome	10	15
3	World Religions	10	55
		30	45
	II семестр		
4	Early Britain	10	10
5	Medieval Britain	8	9
6	Political struggle and structure	10	10
7	From the History of	8	10
		36	39
	Всього за курсом	66	84

4 Зміст навчальної дисципліни

Денна форма: 66 г.

4.1 План практичних (півгрупових) занять

$N_{\underline{0}}$	Тема заняття / план	
заняття		
	1 семестр	
	Teмa 1. Ancient Communities	
1	Babylon and Hammurabi's laws	2
2	Who were the Amazons? A legend or reality?	2
3	Barbaric tribes	2
4	Odoacer, the first barbarian king	2
5	Scythians, Sarmatians, Phoenicians. Phoenician alphabet	2
	Тема 2. From the history of Ancient Rome Grammar: Modal verbs of probability	
6	Agricultural community of Etruscans	2
7	The Legend of the Foundation. Roman culture and mythology	2
8	The 'Dark Ages'. The Eastern Roman Empire	2
9	Social structure of Rome (citizens vs non-citizens)	2
10	The process of Romanization. The reasons of the fall of Rome.	2
	Tема 3. World Religions Grammar: phrasal verbs	
11	Paganistic or polytheistic religions. The Druids	2
12	Appearance of Christianity. Spread of Christianity	2
13	The First Crusade. Crusading. Tampliers and other orders	2
14	Zoroastristic views. Buddhism. Islamic Religion	2
15	Final test	2
		30

2 семестр

	The state of the s	
	Тема 4 Early Britain. Grammar: Gerundial constructions	
1	Prehistory. Mesolithic people, Neolithic tools. The Belgic tribes	2
2	Under Roman power. The impact of Rome	2
3	The Danes and Vikings' Raids. Anglo-Saxon England	2
4	Alfred the Great and his achievements	2
5	1066 – the turning point in British history	2
	Teмa 5 Medieval Britain	

	Разом	66		
		36		
18	Test Paper	2		
17	From the History of weapons	2		
16	From the History of clothes. From the History of footwear	2		
15	Тема 7 From the History of			
14	Test Paper	2		
13	Queen Victoria. Victorian Age	2		
12	Monarchy in Britain. The House of Lords /The House of Commons	2		
11	Oliver Cromwell. Parliamentary war	2		
10	The English Bourgeous Revolution	$\begin{bmatrix} 2 \\ 2 \end{bmatrix}$		
	Tема 6 Political struggle and structure			
9	Elizabeth I and Golden Age. Cultural development, Shakespeare			
8	Tudor Dynasty. Henry VIII and Reformation	$\begin{vmatrix} 2 \\ 2 \end{vmatrix}$		
7	Magna Carta – 'the cornerstone of liberties'			
6	The beginning of Feudalism. Feudal System and social structure	2		

4.2 Завдання для самостійної роботи

- 1) Read the text 'Hammurabi's laws' and answer the questions. Comment on the main idea
- 2) Discuss the arguments about the influence of Rome on Britain people's life. Give your opinion.
- 3) Give examples of Great Migration and its influence on world culture and development. Express your attitude. Writing an essay about a great leader of antiquity.
- 4) Read the text. Ask 10 questions. Make a dialogue. (Great philosophers of antiquity. The first democracy.)
- 5) Find information the development of educational in the ancient world. Speak about your attitude to this information. Do you agree or disagree?
- 6) Find information on gladiators' schools. Speak about your attitude to this information. What can you consider modern wonders of the world? Make your list and prove your opinion.
 - 7) Writing an essay about modern wonders of the world.
 - 8) Commenting on the famous saying/proverb. ('The Die is Cast' Julius Caesar)
 - 9) Summarizing the main ideas of the text 'Francis Drake'.
 - 10) Writing a composition "Cultural Development of Shakespearian Era"
 - 11) Working in pairs, agreeing or disagreeing with each other, making dialogues.
- 12) Preparing a report/presentation. ('Education in ancient times', 'Was Spartak the first revolutionary leader?', 'Shakespearian Question', 'Why the Golden Age?'
 - 13) Writing an essay or making a report about the role of religion in society
 - 14) Report about one of the world religions

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль націлений на перевірку рівня і якості набутих студентом навичок і вмінь після завершення відповідного ступеня навчання. Наприкінці 5-го семестра студент отримує підсумкову атестаційну оцінку, що включає кількість отриманих поточних балів за виконання роботи на практичних заняттях, завдань із самостійної роботи та поточних контрольних робіт. Наприкінці 6-го семестра студент отримує підсумкову атестаційну оцінку і оцінку за залік. Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють у національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ЕСТЅ (згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів у системі оцінювання за шкалою ЕСТЅ).

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Діагностика здійснюється за допомогою проведення усних опитувань на практичних заняттях, виконання письмових поточних завдань, виконання письмових контрольних робіт і письмових тестових завдань. Під час роботи на практичних заняттях враховується виконання домашніх завдань, роботи на занятті, усні відповіді, в яких важливими аспектами є аргументованість, повнота розкриття теми, правильність та різноманітність мовних засобів шо вживаються.

I семестр

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Робота на практичн. занятті (2 б. за 1 заняття)	30
2	Поточна контрольна робота (1 робота 10 б., 1 к/р)	10
3	Виконання самост. роботи (1 завд. 5 б.) 2 роботи	10
4	Контроль аудіювання (1 робота)	5
5	Презентація	10
6	Контроль мовл. (1 опит.)	5
4	Залік	30
	Всього	100

Приклад залікового білета

- 1. Speak about the reasons of the fall of Rome. Give your explanation. (10 б.)
- 2. Read the text and decide if the given statements are true or false (10 б.)
- 3. Choose the right answer to fill in the gap. (10 б.)

Приклад залікового тексту:

Having settled in Thrace, the former Scythian nomads abandoned their nomadic way of life, retaining their power over the agrarian population. the Third Scythian Kingdom in Crimea and Lower Dnieper area likewise underwent a massive sedentarization. The interethnic dependence was replaced by developing forms of dependence within the society.

The enmity of the Third Scythian Kingdom towards the Greek settlements of the northern Black Sea steadily increased. The Scythian king apparently regarded the Greek colonies as unnecessary intermediaries in the wheat trade with mainland Greece. Besides, the settling cattlemen were attracted by the Greek agricultural belt in Southern Crimea. The later Scythia was both culturally and socio-economically far less advanced than its Greek neighbors. In the 2nd century BC, Olvia became a Scythian dependency. That event was marked in the city by minting of coins bearing the name of the Scythian king. He was a son of a king and a father of a king, but the relation of his dynasty with the former dynasty is not known. Either Skilurus or his son and successor were buried in the mausoleum of Scythian Neapol that was used from c. 100 BC to c. 100 AD. However, the last burials are so poor that they do not seem to be royal, indicating a change in the dynasty or royal burials in another place.

Later, at the end of the 2nd century BC, Olvia was freed from Scythian domination. By the end of the 1st century BC, Olbia became a dependency of the Dacian barbarian kings, who minted their own coins in the city. Later from the 2nd century AD Olbia belonged to the Roman Empire. Scythia

was the first state north of the Black Sea to collapse with the invasion of the Goths in the 2nd century AD. At the end of the 2nd century AD, King Sauromates II critically defeated the Scythians and included the Crimea into his Kingdom of the Crimean Bosporus, a Roman client state.

Decide if the statements are true or false

- 1. Scythian nomads never left their nomadic way of life.
- 2. The enmity of the Third Scythian Kingdom towards the Greek settlements was never strong.
- 3. The Scythian king considered the Greek colonies as useful intermediaries in the wheat trade with Greece.
- 4. Olvia was more developed than the later Scythia.
- 5. The Greek agricultural belt in Southern Crimea was a desirable place.
- 6. Olvia never became dependent on Scythia.
- 7. The Scythian king was depicted on Olvia's coins.
- 8. At the end of the 2nd century BC, Olvia became completely free.
- 9. For some time Olbia became a part of the Roman Empire.
- 10. The invasion of the Goths didn't influence the history of Scythia.

Multiple Choice – which is the correct answer?

- 1. Pat arrived ... school ...later than usual.
- a) in, b) at, in c) to, d) at, at
- 2. Ann ... that she was tired.
- a) said, b) told, c) talked, d) spoke
- 3. Tom is not ... in his class.
- a) tall, b) taller, c) the tallest, d) much taller
- 4. He understood that somebody ... his car.
- a) stole, b) has stolen, c) has been stolen, d) had stolen.
- 5. Mary is working in her study, don't ...her.
- a) attract, b) upset, c) distract, d) hesitate
- 6. When my mother came, I... dinner already.
- a) had, b) had had, c) had been having, d) have had
- 7. Don't make me
- a) laugh, b) to laugh, c) laughing, d) having laughed
- 8. If it ..., they'll put on their coats.
- a) will snow, b) would snow, c) snows, d) snow
- 9. While I ... I cut my finger.
- a) cooked b) have cooked c) had been cooking d) was cooking
- 10. He promised he... 2 books next month.
- a) will read b) is reading c) would read d) reads

II семестр

No	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Робота на практичному занятті (2 б. за 1 п.)	36
2	Поточна контрольна робота (1 роб. 10 б., 2 к/р)	20
3	Виконання самостійної роботи (1 завд. 4 б.)	4
4	Написання есе або відгуку (5 балів, 3 есе/відгуків)	15
5	Контроль аудіювання (1 робота)	5
6	Контроль мовлення (2 опит. х 5б.)	10
7	Презентація	10
	Всього	100

Критерії оцінювання написання есе, відгуку

- 1. Граматична складова 1,5 б.
- 2. Лексична складова 1,5 б.
- 3. Структурування та послідовність 1б.
- 4. Вміння робити висновок 1б.

Приклад поточної контрольної роботи

Decide which answer fits each space best

Every year (1) December 10, the Alfred Nobel Foundation presents six prizes. The prizes (2) after Alfred Nobel, the man who invented dynamite. Nobel was born in Stockholm, Sweden, in 1833. He never (3) to college. He learned several languages and studied science by himself. He first worked (4) a chemist in his father's company. He became very good (5) making explosives. He opened factories in Europe and America.

In 1867 he developed dynamite. It was very dangerous, but it was useful in building and construction. Nobel's companies sold (6) dynamite. Nobel became one of (7) men in Europe.

Creating the prizes was Nobel's idea. He created the Nobel Prizes to do this. The Nobel Prizes were first (8) in 1901. All the prizes are presented in Stockholm (9) the Peace Prize. The Peace Prize is presented in Oslo, Norway. Mr. Nobel's money (10) still in the bank to get the interest for giving prizes.

1.	a) in	b) on	c) at	d) -	2. a) name	d b) have	named	c) were	e named	d) ha	ve been
nai	ned										
3.	a) gor	ne b) d	idn't g	o c) w	ent d) did go	4. a) like	e b)	as	c) a	s if	d) -
5.	a) in	b) on	c) at	d) of	6 .	a) many	b) a lo	ts of	c) a lot	of	d) much of
7.	a) mo	st rich	b) rich	est c)	the most rich	d) the ric	hest				
8.	a) giv	en out	b) gav	e in c)	give to	d) give					
9.	a) apa	rt from	b) exce	ept c)	except from	d) except	for				
10 .	a) are	1	b) have	been	c) is	d) is being	g				
Пр	иклад	ц поточ	ного т	естово	ого завдання						

Multiple Choice – which is the correct answer?

1. He is an old friend of	2. Shame on you. V	Vhy don't you classes?
A) my; B) your;	A) miss;	B) go;
C) ours; D) her;	C) attend;	D) visit
3. I can't do it today. I have free time.	4. The bill is not	as I thought it would be
A) much; B) many;	A) such expensive;	B) expensive
C) little; D) few	C) more expensive;	D) so expensive
5. Too knowledge the head bald.	6. My younger sis	ter is very popular her
friends.		
A) much / make; C) much / makes;	A) at;	C) with
B) many / makes; D) many/ make	B) by;	D) from
7. He is rich and famous	8. He is ve	ou.

A) So do I; B) So am I; A) so tired as; B) as tired as C) So I am; D) Neither do I; C) tired as; D) such tired as 9. If you ever have ... problems, let me know. 10. Did ... see this film yesterday?

A) any; C) no;

Приклад самостійної поточної роботи

Read the text and decide if the statements below are true (+) or false (-)

One cowardly person came to a master of martial arts and asked to teach him bravery. The master looked at him and said: 'I will teach you only with one condition: one month you will have to live in a big city and tell every person that you meet on your way that you are a coward. You will have to say it loudly, openly and looking straight into the person's eyes.' The person got really sad, because this task seemed very scary to him. For a couple of days, he was very sad and thoughtful, but to live with his cowardice was so unbearable that he travelled to the city to accomplish his mission. At first, when meeting the passers, he lost his speech and couldn't contact anyone. But he needed to finish the master's task, so he began to overcome himself. When he came up to his first passer to tell about his cowardice, it seemed to him that he would die from fear. But his voice sounded louder and more confident with every passing day. Suddenly there came a moment, when the man caught himself thinking that he was not scared anymore, and the further he continued doing the master's task, the more convinced he was that the fear was abandoning him. That way a month passed. The person came back to the master, bowed to him and said: 'Thank you, teacher. I've finished your task. Now I'm not afraid anymore. But how did you know that this strange task will help me?' 'The thing is that cowardice is only a habit. And by doing the things that scare us, we can destroy the stereotypes and come to a conclusion that you came to. And now you know that bravery is also a habit. And if you want to make bravery a part of yourself, you need to move forward into the fear. Then the fear will go away, and bravery will take its place.'

- 1. The man wanted to get rid of his cowardice.
- 2. He thought that some training would help him.
- 3. The martial arts teacher didn't want to help him.
- 4. The teacher had some conditions.
- 5. The task seemed difficult for the man.
- 6. He didn't manage to overcome himself.
- 7. Every day brought him a new problem.
- 8. It took the man 30 days to overcome his fear.
- 9. The man understood how the task could help him.
- 10. The teacher was sure that only fighting fear could give place to courage.

Критерії оцінювання письмового завдання у рамках поточної контрольної роботи (есе):

1 б.	Студент писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно насичений
2 б.	Студент уміє написати коротке повідомлення/лист за зразком у відповідності до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність ужитих структур, моделей тощо
3 б.	Студент уміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми,, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури у відповідності до комунікативного завдання, використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо
4 б.	Студент уміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках теми. Даються при наявності несуттєвих орфографічних, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо)
5 б.	Студент уміє подати в письмовому вигляді інформацію у відповідності з комунікативним завданням, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури

Основні критерії оцінювання говоріння:

_	
1 б.	Студент використовує в мовленні прості непоширені речення з опорою на зразок, має труднощі у вирішенні поставленого комунікативного завдання в ситуаціях на задану тему, допускає фонематичні помилки
2 6.	Студент упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову у відповідності з мовленнєвою ситуацією. Усі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно
3 б.	Студент уміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, уживаючи розгорнуті репліки, у відповідності з комунікативним завданням використовує лексичні одиниці та граматичні структури, не допускає фонематичних помилок
4 б.	Студент уміє без підготовки висловлюватись і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури й лексичні одиниці у відповідності з комунікативним завданням, не допускає фонематичних помилок
5 б.	Студент уміє вільно висловлюватись і вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами

Критерії оцінки знань студентів при виконанні контролю аудіювання.

К-ть балів	Критерії оцінки
5	Дав правильні відповіді на всі 10 або 9 тестових питань
4	Дав правильні відповіді на всі 8 або 7 тестових питань
3	Дав правильні відповіді на 6 або 5 тестових питань
2	Дав правильні відповіді на 4 або 3 тестових питань
1	Дав правильні відповіді на 2 або 1 тестове питання
0	Не надав жодної правильної відповіді

В анотації повинні бути представлені наступні аспекти змісту статті: предмет, тема, результати роботи (перевага віддається новим результатам і даними довгострокового значення, важливих висновків, які спростовують існуючі теорії, а також даними, які, на думку автора, мають практичне значення); висновки (вони можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними в статті).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основні:

- 1. Венкель Т. В., Валь О.Д. Вдосконалюйте Вашу розмовну англійську. Чернівці, 2003. 296с.
- 2. Гришкова Р.О. English-Speaking Countries in Close-Up. Миколаїв. Вид. МДГУ ім. П.Могили, 2003. 140 с.
- 3. Гриженко Г.Ю. Focus on History— Миколаїв. Вид. МДГУ ім. П.Могили, 2011. 225 с.
- 5. Гужва Т.М. Англійська мова: Розмовні теми: Навч. посіб. для студентів фак. інозем.філології, університетів, ліцеїв, гімназій та коледжів. Харків: Фоліо, 2006. 414 с.
- 6. A Way to Success: English for university Students. Year 1 (Student's Book)/ Н.В. Тучина, І.В. Жарковська, Н.О. Зайцева. Харків, 2006. 336 с.
- 7. Digby Beaumont, Colin Granger. The Heinemann ELT English Grammar: Учебное пособие. К.: Методика, 2005. 352 с.
- 8. ELD, Київ, 1997-2007 р.р.

Додаткові:

- 1. Stevenson D.K. American Life and Institutions. GmbH: Co. KG, 1987. 144 p.
- 2. Swan M., Walter C. How English Grammar Works. Ldn.: Ox. Un-ty Press, 1997. 358.
- 3. Soars Liz & John Intermediate Student's Book. New Headway. English Course Oxford University Press.
- 4. Murphy R. "English Grammar in Use", CUP, 1998.
- 5. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use. Ldn.: Cambridge Un-ty Press, 1999. 296 p.